

ШЫН

Өртээ 3 көп.

Кызыл шөлге кажыыдал митингизи

Ю. В. Андроповту орнукшуват турганынын үези. СЭТА-нын фотосу. (Чироктарын фототелеграф- биле алган).

Юрий Владимирович Андроповту орнукштуканы

К. У. ЧЕРНЕНКОНУН чугаазы

(Тончүзү, Эгеиз 1-ги арында)

депшиде дээш, империализмни хосталга болгаш даулу демократтыг хосталгаде кыжымашкынында уду дем-мисиле-Совет Эвилелин-сеткил каттыштырылганын илгерилеп турар.

Эштер! Адам-дунма партия-ларга, социалисттик дем кат-

тыштырылганын ажалын чонгарып, өсө-даа чурттар-ныч чазартып болгаш уду-старына — Юрий Влади-мирович Андроповту чурт-кыдыг тураскаалыг хуудат-кып болгаш бүгү-ле кижилерге бистик партиялык баштап чазартып өмүзөндөп, совет улустун өмүзөндөп өөрүп четтиришкенин илгер-

дейдеп тур мен. Совет Эви-делинни Коммунисттик пар-тиялык Ленинни оруу-биле моон сонгаар-даа өскерлиш чок чорутуун совет улуска, дашкында бистик өмүктөрү-нине быжы-биле бузуреди тур бис.

Юрий Владимирович-биле чарлып бузуреди тур бис.

ажыг-шуктулуктагы оон өг-бүлөдөгү болгаш чок кижилеринге эң ханы кыжым-далды илгерилеп тур мен.

Мөңгө уйгуу уду, бистик эргим өңүзүс болгаш эки-лис Юрий Владимирович! Сэң чурткылыг оуур-хевир-дыг бистерин-биле кезээде артар.

А. А. ГРОМЫКОНУН чугаазы

Эргим эштер! Коммунисттер, бүгү совет улус Юрий Владимирович Андроповту мөчээни ханы кыжымдап турар. Бистик партиялык болгаш күрүнө-нүн шылгаратпай ажалда-кымы, Ленинни бузуну уду-турчүзү, мерген угааныг, аажок кижилерни киймөчөн.

Юрий Владимировичтин амыдыралыг оруу — ком-мунизмдин улуг херөөне кыжымдап чок бердингенин чайынганча улугер-чи-жэ бооп турар. Ол бодунуң удузунуң шыныч огу бооп, аңаа бараан болурунда бо-дунуң хой талаалыг таланты-нун, бодунуң бүгү күжүн буруну-биле берген.

Социалисттик чурттарын акым-дунма бузуну кады ажалдакылаз улам ханы-лаан. Бодаа талазы-биле Юрий Владимирович Андропов хой ажалдаары кылган.

Юрий Владимирович совет кижилер, Черини бүгү-ле кижилери тайбың байдал-га чурттаан дээш, онза са-гыш салып турган. Кижилерини амгы болгаш дараа-зынча-даа салгалдары бо-тарындык келер үези дээш, коргуп-сүртөвезин дээш бү-гү чүдүлери кылып турган.

СЭКП Топ Комитетти оон удузтулазы-биле делегейни айыл чок чорутуу быжык-ларынче күрүнелери тай-бың чок-хөлбөз догуна-рыңа уламышкынын чай-гылыш чокка уламчылап келген.

херекти делегейниң амгы на-рын байдалдарында-даа бу-зуреди-биле баштап турар. Топ Комитеттиң дүң бол-ган Пленуму ону буруну-биле баштаган.

Совет Эвилели, оң уду-турчүзү бодунуң айыл чок чорутуу болгаш бодунуң эви-лечилериниң айыл чок чорутуу быжыклар талазы-биле эргежок чутула апар-ган хемчеглери албынан, дайын айылдан кижилерге, редеттегини чайлады, деле-гей байдалын экижидеринче, уланган күженишкенинери коопкалай турар болгаш коопкалаз-даа.

Совет Эвилелин бузуржи-риниң калбак хемчээлдиг хемчеглериңиң дутайында дутуруп алыр дээш нинти-линг туржуп турар. Ядро-лут чексектиг бүгү күрүнө-лериңиң ядролут чексекти баштай ажыглас хуудалге-зи, чексекти күштерини чер-ле ажыглас талазы-биле делегей дутурулганы аңаа дыка иңилги болур ийик.

Совет Эвилелинниң санал-дары кымын-даа кызмат-вайн турар болгаш ол са-налдар бүгү талаага бир дөмөй ажыгыт. Бистер Ба-рынниң чүктүп чурттап ола-га харыылаар болгаш бис-тин-биле кады тайбың херэ-зэ дээш ажалдаар боор деп манап турар бис.

Совет кижилериниң амыды-ралың бүгү талааларыга эңи бурундаарышканын, СЭКП-тин XXVI съездин-ниң салгыны төгүлүт согул-галарың херек кырында бол-гаш, чорударыңа улуг экижишкенин Юрий Влади-мировичниң ады-биле холбайн.

Партияны Топ Комитеттиң боттандырып чорудуп турары чаз шийтерилеринде ажыгалыг, органдасташ-кыны, угаан-болал-даа талазы-биле ажалдаар Юрий Влади-мировичниң бодунуң кижилерин улуг салымшы-нун бүгү талазы-биле өсүп-тү-рүр. Совет экономика темпи-нин улам шалкынычтан.

Чурттуң экономиктиг бол-гаш социал хөгжүдүлгенин планнарын күөсөдир дээш совет кижилер улуг көдү-рүшкүңүг ажалдап тур-р.

Юрий Владимирович даш-кы политиканың айтырыл-дарың талазы-биле хун-бүрү үгүлүгү ажалдап тур-ган. Ол делегейниң нарын айтырылдарың чок чүдү-лери хандыр тодаралып көөрү-биле онзаланып тур-ган. Ол келер үени болгаш бөгүн кылза чогучу чүдү-лериң-даа, тус-түс үе буру-зүндө калдыг-калдыг ший-терилериң хуудуп алынып ө-түр билер турган. Оң ы-дыг шынарлары партияның болгаш күрүнениң дээш ал-бан-хуудалгелери аңаа бу-зурэди үениң иштинде дол-зу-биле илереттенин.

СЭКП Топ Комитетти, По-литбиро, партия съездлери-нин болгаш ТК-ның Плену-маның шийтерилерин уду-турчүзү болдурун, ажал-ла.

Бистик чурттууш принци-палдыг укур-дузалыг түү улуг инициативаларын са-налдаан. Оларын кол-ла-у-лазы тайбыңың быжыклары бооп турар. Ону чедип алыр-да, хамыктын мурунда тургустунган шийг-страте-гтик дөмөйлерин урар ола-дажымшыкынараан ойтала-ры, ядролут чекселениш-кени күштердериңиң сока-дыры, ыңдыг чекселениш-кенинери кыжырааларың болгаш кыжырааларың күжө-нишкенин алыр эрге-жок чутула бооп турар.

Мидитарыңны, боо-чеп-секти калчалы-биле эңде-ре бузурениң болгаш өскө күрүнелериңиң иштик херек-теринге холгараларың политиканың чорудуп турар-ла ыңдыг политиканың ой-талаан, оң тайбыңың бол-гаш кады ажалдакылаңын политиканың-биле солугу херек. Оларны Совет Эвилели олче кыйтырып турар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Г. М. МАРКОВТУН чугаазы

Эргим эштер! Литератураның болгаш уран чүдүлүгү чогадыкчы ажалдакылары, совет кул-тураның бүгү ажалдакылары Юрий Владимирович Ан-дроповту мөчээни ханы кыжымдап турар. Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Литератураның болгаш уран чүдүлүгү чогадыкчы ажалдакылары, совет кул-тураның бүгү ажалдакылары Юрий Владимирович Ан-дроповту мөчээни ханы кыжымдап турар. Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Литератураның болгаш уран чүдүлүгү чогадыкчы ажалдакылары, совет кул-тураның бүгү ажалдакылары Юрий Владимирович Ан-дроповту мөчээни ханы кыжымдап турар. Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Литератураның болгаш уран чүдүлүгү чогадыкчы ажалдакылары, совет кул-тураның бүгү ажалдакылары Юрий Владимирович Ан-дроповту мөчээни ханы кыжымдап турар. Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

К. Н. МАЛИННИН чугаазы

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Д. Ф. УСТИНОВТУН чугаазы

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Кызыл шөл

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

ШЫН

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Бистик эргим өңүзүс болгаш экилис, мөңгөз-биле уду! Сэң дутайыңа чы-рыктылыг тураскаал бистик чурктериянык, бистик ле-ниничи партиянык болгаш совет улустун ажал-херек-теринге кезээ-мөңгөде ириг артар.

Юрий Владимирович Андропову орнукшутканы

(Тончуу. Эгеиз 1-ги, 2-ги арналар).

нын Революстуг удуртла-
зын кеңигүүн А. Б.
Юнес. Локсембургтун чыак
Даргазын оралакчы,
даштыкы херектер министри
К. Флеш; Мавританиян
Национал камгалактын
шериг комитетинин кеңигүүн
майор шейх сид Ахмед
Ульд Баба Мина; министр
А. Заки баштадыр Мальдив
республиканын; Мальдив
президентини А. Барбара;
ызыгуур салгакчы С. Мо-
хаммед баштадыр Марокко-
нун; Конгресс депутаттары
нын палатанын улуг ко-
миссиясынын даргазы У. Лу-
го Хил баштадыр Мексика-
нын; Нидерландын даш-
тыкы херектер министри
Х. Ван ден Брук; дэди ше-
риг човуэлдин кеңигүүн
М. Д. Адам баштадыр Ни-
геринин; Чепектиг күштер-
нин кол командалыкчыны
Т. Идагон баштадыр Ни-
геринин; Чаа Зеландиян
министри Дж. Болджер;
Норвегиян Премьер-мини-
стри ызыгуур салгаан Ха-
ральд К. Виллох; Президент
Зия-уль-Хак баштадыр Па-
кистанын; Португалияны
Премьер-министри М. Соа-
реш; Руанданын министри
А. Нтагерура; капитан-реге-
нтилер Р. Ренци, Дж. де Вья-
дия баштадыр Сан-Марино-
нун; оралакчы президент
Дж. Буш баштадыр АКШ-
тын; Суданын Социалист
Эвелелинин төп удуртла-
зын бириг секретары
Б. Сулейман баштадыр Су-
даннын; даштыкы херектер
министри А. Контте башта-
дыр Сьерра-Леониян; даш-
тыкы херектер министри
В. К. Эссекс баштадыр
Тунисин; Премьер-мини-
стр Т. Озал баштадыр Турция-
нын; Премьер-министр
О. Алимади баштадыр Уган-
данын; Президент М. Кой-
висто баштадыр Финляндия-
нын; Премьер-министр П.
Моруа баштадыр Франция-
нын; Даштыкы херектер де-
партаментинин начальни-
ги П. Обер баштадыр Швей-
цариянын; Швециянын Пре-
мьер-министри ызыгуур сал-

гаан Берталь У. Пальме;
Шри Ланканын даштыкы
херектер министри А. К. Ш.
Хамид; Япониянын даштыкы
херектер министри С. Абэ.

Кувейтинин, Непалдын,
Лесотонун, Сейшель орту-
дуктары, Сенегалдын,
Тайландын, Тринидадтын
болгаш Тобагонун, Филип-
пинин болгаш еске-даа
чурттарын чактары Ю. В.
Андроповту орнукшутканы
киркин тусай төлөлекчиле-
ри чоруккан.

Чингине секретарь Осиаа
Нури Абдель Раззак башта-
дыр Азиянын болгаш Афри-
канын улустарынын ап-сет-
кил матчылыкшыкынын
организациянын делега-
циясы чедип келген.

Ол ышкан КНО-нун хө-
жүдө болгаш улустар ара-
зын экономикаг кыдыр
таалай-биле чингине дирек-
тору Ж. Ривер; Араб чурт-
тар Лиганын чингине се-
кретарынын дузалакчысы
А. Омиран; ЮНЕСКО-нун
чингине директорунун орала-
кчысы Ш. Баки Москва-
да чедип келгенер.

Дипломаттыг корпустун
кеңигүүнере мында турар.
СЭКП ТК-нын Чингине
секретары К. У. Черненко
кажымал митингизин
ачкылап.

СЭКП ТК-нын Политбюро
кеңигүүн. ССРЭ-нин Мини-
стрлер Чөвүлелин Даргазы-
нын бириг оралакчы,
ССРЭ-нин даштыкы херек-
тер министри А. А. Громы-
кога сөс берген.

Москвадан И. А. Лихачев
аттыг автозаводунун даш-
тамповичти, Социалист
Күш-ажылдын Маадыры
К. Н. Малин чүве чугаа-
лаан.

Микрофонда — СЭКП ТК-
нын Политбюро кеңигүүн.
ССРЭ-нин камгалак мини-
стрлер Совет Эвелелинин Мар-
шалы Д. Ф. Устинов.

ССРЭ-нин Чогаалчылар
эвелелинин баштаар чери-
нин бириг секретары Г. М.
Марков чүве чугаалаан.

СЭКП Карел обкомунун
бириг секретары И. И. Сень-
кинге сөс берген.

Кажымал митингизин

хадынган деп чарлаан. Ком-
мунист партиянын болгаш
Совет куруенин удуртук-
тары Ю. В. Андроповту
мага-бодуну хааркаан сал-
ган бедикшике чедип кел-
генер. Кажымал кыламы
Кремль ханазынке утлап-
кан.

12 шаа 45 минута. Мо-
чын кижинин мага-бодун
салган хааркаан хөргөжө ба-
дыппы эгелесин.

ССРЭ-ни Курене Гимни-
ан ойнадыр турда, үгер-бо-
оларын дааштаашкынын
чангылаан турган. Ол-
ла чыгыштарда эвеледенше
республикалар наймыс-ла-
дарында, маадыр-хоорайлар
Ленинградка, Волгоградка,
Одессага, Севастопольга, Но-
вогородка, Керчьге, Ту-
лага, маадыр-шнэе Брежне-
ва, а о ышкан Калининград,
Львов, Днепропетровск, Ки-
ево, Харьков, Ново-
владивосток, Севастополь,
Ставрополь, Петропавлск,
Хабаровск, артыллары-
биле селюттаан.

Бүгү чурт кажымал,
шымыл турупкан: бугуру-
гелерин болгаш организа-
цияларын ажылын беш ми-
нута иштинде соксадыпкан.
Фабрикаларга болгаш завод-
тарга, демир-оруктарга, да-
ла болгаш хем флордунун
судоларында гудоктар-биле
үш минута дургунда са-
луттаан.

Коммунист партиянын
болгаш Совет куруенин
удуртукчылары төп ишдиге
база катал үнүп келгенер.

Москва гарнизонунун ше-
риглерин кезектери парад
эсуу-биле басыпшаан, Ма-
взольдин баары-биле эрпел-
генер. Олар Коммунист пар-
тиянын болгаш Совет куру-
енин удуртукчулар.

ССРЭ-нин Камгалак Чөвү-
лелин Даргазына сөлгү
шериг эзулалын бергенер.

Бодунун бүгү күжүн пар-
тиянын болгаш чонун хө-
ргөжө берген Юрий Влади-
мирович Андроповтун чы-
рыткылды өзүр-хевире ком-
мунисттерин, бүгү совет ки-
жилерин чуректеринге мөң-
гези-биле артар.

(СЭТА).

СЭКП ТК-ның Пленумунун шиитпирлерин деткип тур бис

ПАРТИЯНЫН ПЛАНЫ — ЧОННУН ПЛАНЫ

Совет куруенин көсүк
ажылдакчы К. У. Чер-
ненко СЭКП ТК-нын эл-
чег чок Пленумунга СЭКП
ТК-нын Чингине секретары-
на сонгаанын, мен, бодунун
ажылчын кижик, сеткил ха-
нышкын-биле чүлдүтүм-
дүм.

Совет кижилер К. У.
Черненко Коммунист пар-
тиянын болгаш Совет куру-
енин шиитпирлерин ажал-
дакчы, Леонид Ильич
Брежнев болгаш Юрий Вла-
димирович Андропов ышкан
эвеледенше удуртукчу-
ларын шымыл сурукчузу
деп эки билсир.

Коммунист партия боду-
нун ууган-боду-биле, боду-
нун мурунда ажылчын ан-
гынын ууган-боду-биле,
оон социал-политиктиг бол-
гаш аңгы талай-биле аажок
билдиги чорук-биле үргү-
лү шүүшүрүп турар деп,
ол Пленумга чугаалаан.

Сандаргай, харысалга чок
чорук чүгө материалдыг
эвес, социал, мөзү-шпалар
таалай-биле когаралдыг чедир-
ип турары шын. Ынчангаш
ажылчын чөр бурзунге
ажылдын бугуручулун бе-
дидер, шынарын экижерде
дөш демиселди калбартыр
бис.

Бистин № 14 механизация
эргелединин коллективинде
куш-ажылдын хоочунуна
хөй. Оларга чөзбөй аягы
чыл ажал стаиктиг экижа-
тар башкарыкчы А. Ч.
Элморов, көдүртүр кра-
н электрив В. Т. Зюжон бол-
гаш эскерлерин даа хамаа-
галыг ажылчылар анык-
тага чүгө мергезилин
дамчылыг турар эвес, олар-
ны организацияг чорукка,
бедик харысалтага, кызы-
мак чорукка кижиздип ту-
рар.

СЭКП ТК-нын элчег чок
Пленумга куш-ажыл, боду-

руге болгаш план сагыла-
чурумун быжыглаарын эрге-
жок чугула деп айткан. Бо
чугула сорулгалары амы-
дылга боттадынарныг
бистерин, ажылчыларын,
бедик чүткүлү, принципал-
дыг туружу, чогадыкчы чо-
ру негеттерин. Тудукчу
механизаторлар, бистер бо
чылын уткуштур планнары
хүлээп ал турар бис. Куш-
ажылдын бугуручулун
планга немей 1 хуу өстүр-
сөүрүмүз бот-үзүн 0.5
хуу немей кызыр хүлээп
алдыган. Бедик хүлээп
дөлдү болгаш аягы кү-
сетинне дээринге бүтүр-
үлүг. Чүгө дөш партиянын
планы — чонун планы.

Партиянын болгаш Совет
куруенин шиитки болгаш
даштыкы политиказын бис-
тик коллектив изин-биле
деткип, чурттуу камгала
күчүзүн быжыглаарында
боттарынын үлүүн кириш-
тирер дээш, улам кызып
ажылдаарын хүлээп турар.

Е. ДАНИЛОК.
№ 14 механизация эргеле-
дине крап башкарыкчы,
куш-ажылдын хоочуну.

тивтеринин деминг хары-
сыш К. У. Черненко бо-
дунун чугаалыга онзалал
дегелесин. Малчылар ону
ханы медресе билли турар.
Төрүр 250 өшкү кадарып
турар мен. Кыштаам Ова-
ла-Сайында. Эрткен чылын
төрүр чүс өшүгө онзалал
тыр 111 аянын өстүрүш.
совхозка үшүк чери элзесин
мен. 1982 чылда чүс башка
онааштыр 107 аянын ал-
дым. Кадарган малчысы хүр.
Бо чылын төрүр чүс өшү-
дене чүс аянын алдыр хү-
лээлели мен. Куш-ажыл-
дын бугуручулун бедидер,
продукциянын бот-үзүн
чигидир дээш бар кура-
ларынын ажылга, 100
баштан 105 аянын өстү-
рер деп бедиткен хүлээлени
алган мен.

Ш. ОНДУПАА.
Найрал совхозтун өшкү
кадарчы.

совет чонун шыныч оглу
Константин Устинович би-
тик чуртукса коммунист-
тик тургузушкунун сорул-
галарын чедипшиг бот-
тандарында. ССРЭ-нин
экономикаг болгаш камга-
лап күчүзүн быжыглаар та-
лазы-биле СЭКП-нин XXVI
сездинин салган сорулга-
ларын шиитпирлээрине, со-
вет улустун чаагай амыды-
нын улам бедидерине боду-
нун бүгү күжүн, амыды-
ралыг байлап дуржулгазын,
билиглерин харам чоюу бээр
дээрине мен, еске бүгү
кижилер ышкан, ханы бугу-
рер мен.

А. АКИМОВ.
хоочун чолачы, Кызыл
хоорай Советтин депу-
та.

НЕМЕЙ ХҮЛЭЭНДИМ

СЭКП ТК-нын Чингине
секретары, ССРЭ-нин Дэди
Советинин Президиумунун
Даргазы Ю. В. Андроповтун
мөчөзин бүгү совет чонун
сагыш-сеткилине аар ка-
жымал болган. Мен бол-
чын, коммунист кижик бол-
ганымда партияныстыг бол-
гаш Совет куруенистыг
шылтааргай ажалдакчымы.
Төрүн чуртуктун чал-
быштыг патриоту, тайбы
дээш могаг чок демиселчи
Ю. В. Андроповтун чырык
тураскаалын бүгү совет
улус-биле бир дөмөй кадала-
лап чорур мен.

Ю. В. Андроповтун мө-
чөзүнине холбаштыр СЭКП
ТК-нын элчег чок Пленуму
бодун эртеннин улуг ки-
жөгей-биле дынлап, ном-
чудум. Аңаа Коммунист
партиянын, Совет куруенин
шылтааргай ажалдакчымы,
СЭКП ТК-нын Политбюро
кеңигүүн, СЭКП ТК-нын
секретары К. У. Черненко
СЭКП ТК-нын Чингине се-
кретарына бир үн-биле ба-
дылаанын улут сеткил ха-
нышкын-биле хүлээп дым-
надым. К. У. Черненкоң
допчу намырын номчуп ор-
гаш, төрөн Коммунист
партиянын, Совет куру-
нун удуртлазына теле-
тиглерин телептин пар-

тия даасканын сеткилди
ханышдан чүлдүтүм-
дир мен. К. У. Черненко
Төрөн чуртуктун улам
сайыраары, хөжгүүрү дээш,
оон камгалап күчүзүн бы-
жыглап, делегейге быжыг
тайбын дээш, бүгү совет
тура-соруун, күжү харам-
намыс дээринге бүгү совет
чон бажым-биле бугураар.

Мен хөжү кижик болга-
нымда бүгү малчын эше-
рин-биле бир дөмөй, Совет
чуртуктун экономика-
нын улам хөжгүүрүнө би-
чин-даа болза үлүүн када-
рын күзөрдүр мен. Ынча-
гаш бо чылын эвеледенше
социалистг хүлээленин эде
көрүп, бедиткен хүлээлени
аларын шиитпирлээн мен.
Бөм ээзи база коммунист
Людмила Сарбаагай-биле
дугурушкан, төрүр 100
хүлээлени 100 хураган алыр
хүлээлени 1 хуу немей
лышкан, бугурур продукция-
ныстыг бот-үзүн 0.5 хуу
чигидир бис. Бо хүнере
коданымыста 350 хуу оо-
лаан, хураганнар шүптү он-
ча.

Д. ДАНГЫТ.
Улут-Хем районда «На-
йрал» совхозтун хөжү-
зу.

ЧҮҮЛДҮГЗҮНДҮҮС

СЭКП Төп Комитетинин
элчег чок Пленум СЭКП
Төп Комитетинин Чингине
секретарына эш Констан-
тин Устинович Черненко
бир үн-биле сонгаанын № 48
тудат эргелединин ажал-
чылер бир үн-биле чүл-
дүгзүм турар.

Бистер, бүгү совет кижик-
лер, К. У. Черненкоу Ком-
мунист партиянын болгаш
Совет куруенин чыгараң-
гай ажалдакчымы, ленинч
эзүмун удуртукчузу деп эки
билли бис. Ол амыдыралдын
байлак школары эртен.
К. У. Черненко партиянын
даалганын күсөдип кала-даа
ажылдап тургаш, бодун мас-
саларын талантлыг орга-
низацияны, марксисч-ленин-
чи идеяларын чалбыштыг
пропагандазын, партиянын
политиказын амыдыралга бот-
тандыр дээш чайгышын
чок демиселди мылар не-
зезде көргүзүп келген.

№ 48 tudat эргелединин
коллективтери наймысала-
дын үлөтүр болгаш турт-
талга тудуун улам сайыра-
дыр, оон шынарын бедидер,
тудулааны чогуур хуусаа-
зында ажылгала киирер
дээш шүдүгү ажалдап ту-
рар. Бистин бызаңчылар

бригады бо чылдын ян-
варь айда эки ажалдап, ая-
нын планын аягы күс-
тесин. Чыл планын болгаш
алган социалистг хүлээл-
енистыг аягы күсөдир,
куш-ажылдын бугуручу-
лун планга көрдүнгөндө
1 хуу немей өстүрүш.
дугаадынын бот-үзүн
немей чигидир талай-биле
хөмөгөлери боттадыр
турар. Ам бо хүнере
ажылдап турарымыс № 2
школаны немеле тудуун
эки шынарыг тудуу, хуусаа-
зында ажылгала киирери —
бистин чоокку хүлээленис
ол.

Бистер бөдүн ажыл-
чилер К. У. Черненко СЭКП
Төп Комитетинин Чингине
секретарынын албан-хүлээ-
ленине бистин партиянын
дайчыны штанын төлөпиг
удуртуп шыдаар дээрине
бугурап турар бис.

Боттарымын эрес-шү-
дүгү ажал-кижик-биле Тө-
рөн чуртуктун улам ынай
чекелелишкенин ханды-
рып, оон экономикаг күчү-
зүн быжыглаар бис.

М. БААВЫЛ.
№ 48 tudat эргеледине
бызаңчы.

Төлөвилел барымдаалап тутунап, ЭДЧ чурттарынын хамааты ужал чүлүтү — Уляныс хөорайда тускый өөредилге черинде бөгүн чаа өөредилге дериг-херекселдерин болгаш аппаратураларын, навигация системазын болгаш тренажерин амыдала турар, өөредилге аэродромун мында туткан болгаш реактивтг лайнерлер-биле ол хандырылган.

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

ХЕМЧЭЭЛИ
УЛГАТКАН
БЕРЛИН. Герман Демократтыг Республиканын транспорт организацияларынын боттадыр турары контейнерлиг сөөртүгелеринин хемчээли доктаамал ула-
гадып келген. Республика-
нын чүгө демир-орук магистралдары бэзин 2000 аягы контейнерлерди чүк-
терин дайыглап турар. Кон-
тейнерлиг чүк сөөртүгелерин
чурттуу демир-орук болгаш
далай транспортунда эң хөй
кылдыр боттанып турар. Чи-
жэ, Росто өртөзалин дам-
чылыр продукциялар сөөрт-
көн контейнерлерин чүгө
ГДР-нин бугу-
дүрелеринде эвес, ха-
рын-даа Хехсловакиянын,
Венгриянын болгаш Австри-
янын бугуруле черлеринде
база ал, дамылап турар.
Контейнерлиг хүлээп алло
таалай-биле төпчүткен 30
аагы чуртун бүгү округта-
анда ажылдап турар. Ком-
бинаттар болгаш үлөтүр
бугурулгелер бөлүктөрү бот-
тандырып контейнер шөдө-
лөрүн тургусканын чүк сөө-
ртүгелеринде база чаа чүл-
лүп турар. Бо талай-биле
Швед хоорайнын үлөтүр

Республиканын хөйжүл-
еринде чымчыгыт үе — хөй-
нун массалыг бодашкыны
доруп турар. Дыка хөй мал-
чылар төрүр 100 хөйга
онааштыр 80—90 болгаш
оон-даа хөй хураганын кам-
галап алган. Ам кол-ла ая-
гытыр — чаш төлдү онча-
менди доруктурары. Ол
аагы эвес үлө дээрин
малчын, специалист бурзү
эки билли. Малдын чаш тө-
лү бойдушту, ажаалда-те-
жээленин эскерлишкенин-
неринге, байдалдарына
кончуг ожаакыр болур. Ху-
раганар чаш тургаш нези-
ниг иштинге шын эвес бот-
танып-сайыраанын чыл-
дагыны-биле гипотрофия
деп аарыган бо-ла аарып.
Ынчангаш не-малды боос
үзүндө эки чегерин, чыл-
дыг, агаарлыг каажаларга
тургузул, үргүлүч ордал-
ды турарында чаш төл-
дүн дудуу төртүттүр чоруу
эвээкчир.

Малдын чаш төлүнүн аа-
рыш чылдаганынын база
бир хевирин — оон төртү-
түшкө, незики сүдүн эм-
машаан, аңаа чегерке ки-
рип турар үзүндө ижин-
шөйдүтүлүш, кодузунун
сөүгү деңсээрине турар
Бабольна деп суур республи-
када агроулеттүр комби-
наттын чүгө үлө төвү эвес,
харын-даа муракчы дуржул-
ганын эзулуг школазы бол-
ган. Көдөз ажыл-агыйын
эң не-малды бурзү профессия-
ларын специалисттерин
мергезилин бедидер курстар
дала ажалдап турар. Муң
хире агрономнар болгаш хо-
лу ажалынын бригадирлер
кыска хуусаалыг белеткелди
аңаа эртен.

Специалисттерин докта-
мал өөредилгенин болгаш би-
лини бедидерин организа-
таары — «Нир» сортуг ку-
курзаны өстүрер талай-биле
Венгриянын улуг бугу-
дүрүлгө системазынын ажал-
дуулуугаында чүгө ула-
ланышкын-дир. Ол систе-
ма чурттуу ийи чөс аажыг
күрөжлү-агыйларын болгаш
кооперативтерин каттышты-
рып турар.

(СЭТА).

Н. Сафодов болгаш еске-
лер-даа Чаа төртүтүгөн ху-
раганарга (диспенсияга ба-
за-энтропосемияга) дур-
туулаа препараттарын яны-
буру антибиотиктер-биле
хөй хөй алыгып алдылар.
Ол чорук аарыгларын баш-
дур бодурузунга улуг
үжүр-дүзүлгө дээрин хөй
чыла шөнөз арга-дуржула
бүрүң-биле бедиткан.

Бистин Тыада хураган-
нарын кол-ла хорап турар
аарыгларын адаарга мын-
дыг диспенсия, бронхит-
мания (дегидри), стоматит
(аас кемдинер), ак-шыңган
аарымы дээр аарыг база дүк
чигире чурмура борбаанды-
лаар аарыг. Оларынч иш-
тинден ижин-шөйдүтүлүш аары-
мы диспенсия биле дегид-
ришкенин хураганга дыка
ажылдыг. Ынчангаш бо
аарыгларын баш дур боду-
дурбазы база дурган эмиз-
дир чугула. Диспенсияны
бодурус диге, хөйчүн тө-
рүр үзүн шын шилип
алыр херек. Дуржулаа суу-
раал алдыр, январь, фев-
ральда төрөн хөйчүн төлү
ол аарыгдан белен аарысас,
чүгө дээрне не-мал семис-
чымак турар. Ынчалдаа-да
хөйчүн өйдө төртүр чегме-
рери эргөжөк чугула. Дис-
пенсияны бодурус диге,
малдын чаш төлүн өстүрүп
накаркатын чурмура хөй
ажыг чок сагыш херек. А-
галык-ла болза чаш төлдү
төртүтүгөн дарый незики
эмнине чыгыс эки. Баш дур
эмнине чыгыс сун-биле чур
болгаш доландыр үзүн дур-
терин кыргып кааптар. Ху-
рагал нези ийи-үн шак
болгаш-ла, төртүр эмген ту-
рап ужурут. Дөрт хөйчүн
хураганга чыгыс сүтүн хүн-
де ийи катал бээр. Сүтүн
температуразы 15—20 гра-
дус болур. Чаа төртүтүгөн
хураганын диспенсиядан
баштайгы неделя дургуу-
нда карак огу дег камгалаар
херек. Оон улуг хураганнар
ховар аарып.

Хураган диспенсиядан аа-
рыан таварылгада чүм кыл-
да чугула! Чүм мурай
аарыг хураганнарын кадык
хураганнардап аныкталар.
Дараагында аарыг хураган-
нарын алыс-дөш чак дур-
туулаа алыгып алдылар.
Зунда аш болгаш харам аш
дистага тургусар. Дузал
каан чылбай сун-биле азы
хандыларды хайындырган
шай-биле сугтарар. Эм оя-
тардан кылбышты аажы-
лаарга дыка дузалыг. Ону
хандылардан сугта ханды-
лааш, сүттээш бээр. 1 литр
сугта 10 грамм кылбышты
холуур. Ол ышкан артыш
база чодураа хандызы эм
шынаралдыг. Бир эвес аа-
рыг нарындай берген болза,
аарыг хураганнарын тускый
эмнере-биле эмнээн дээр.

Хөй ажал-агыйында дегид-
ришкенин аарыг канчаар-
да аажок улуг когаралды
чедирип турар. Оон кол-ла
чылдаганы — соокка ала-
ры болур. Бо аарыг чүм
мурай кылбыгыг, чүдүм
чаш төлдө дээр. Дегидриш
хураганнарын эмнээрде,
оларга яны-бүрү күштүг
аарыг кыскырындап аң-
галды, эки ажаалда, таарым-
чалыг байдалдар тургузары
эргөжөк чугула. Ол чокка
эмнээшкенин чедипшиг
болбас. Эмне аарыгларын
бодурус диге хураганнар
каажаларын ишти чыгыт,
кургаг болгаш эки агаарлы-
тыгдан турар ужурут. От-
тур хадды турар, ышк бол-
гаш хоралыг хөйлер долган
каажаларга хураганнар
удаткан чок өлүп-хорал
эгелээр. Кажан иштинин
температуразы 15—17 гра-
дусан өртүлөс ужурут, а
хураганнар каажаларында
20—22 градус турар. Ху-
раганнарын эртен, кезээ
нелери-биле олардылды бол-
бас. Ол ышкан хаттыг, соок
хүнереде дашкаар үндүрбөс
болза эки Ынчалдаа өл-
шын канжа иштинге чытты-
ратын бодурус.

Тынын организмине аа-
рыгларын баш удур боду-
рузунга хөргөзөүр эм пре-
параттардан 10 хуулуг но-
варсил эки шынаралыг
деп санадып турар. Ону 0.5
мл кылдыр сыкыртар. Ча-
лаагында хураганнарга
аажыктыр черлерин туду-
ры чугула.
Чаш малдын аксы кем-
дин, кодулар аарыга
удур «актима» деп вакци-
нанын чедипшиг аажы-
лап турар. Вакцинаны чаң-
гыс хонган хураганнарга
чаап болур. Ону 0.3 мл
кылдыр чаш хураганна
үстүү эртинин чымчак
кежине чаар. Оон соонда
10—15 хонгонда хураганнын
организмине тускый камга-
лап иммунитет тыптыкээр.
Ол 7—8 ай дургуула ху-
раганны камгалап шыдаар
шынаралыг болур.
Малдын база бир хө-
раал

Ленинградтың оптика-механикти В. И. Ленин атты каттыжымшыныкы марказы адлан кино болган фотографыя аппараты, микроскоптар, телескоптар, видеомагнитофоннар болган кинопроекция техникаы бистин чуртувустун болган делегейин барык 100 чурттарыныкы магазинеринде хой кирген.

Ол бугурулге черини кылган хой чугурулге курунени Шынар демдээн

Ленинградтың оптика-механикти В. И. Ленин атты каттыжымшыныкы марказы адлан кино болган фотографыя аппараты, микроскоптар, телескоптар, видеомагнитофоннар болган кинопроекция техникаы бистин чуртувустун болган делегейин барык 100 чурттарыныкы магазинеринде хой кирген.

Ол бугурулге черини кылган хой чугурулге курунени Шынар демдээн

УРУГЛАРНЫҢ ААЛЧЫЛАРЫ

Авторын бодуну күүлелдези-биле ооң ырын дыңнаары солун болбайн аан, хөгжүм херекселенин ойнаышаан, оң дугайын таймалыктыр тапшырары ыңды-ла белен эвес. Туран хогарыныкы уран чүүл школазына солун учуражымшыкы болган.

Школаның залына Тыва АССР-ниң културазының алдарык ажилдочылары С. К. Базыр-оол, М. М. Оюн олар-биле уруу-лар учуражып, аразында солун чугааны кылганнар. Аалчылдарың ажил-херектериниң дугайын Бин-Хем рай-кукумунуң култура киди-ниңиң эргелекчиси В. Х. Көк-мыс чыгыштарга тапшыр-рып чугаалаан.

Марк Мырдымашев сөс алгаш, култура ажилдачы-зының солун ажилының ду-

гайын уран чүүл школазы-ның өөреникчилеринге чугаалаан. Култура ажилда-чызының профессиязы берге болган хүндүлүг-даа, ажил-херези ык билер, анаа бер-динген кижилер бо ажилды кылган чуртуу болган. Чо-нуң хүндүткелин чедип алы-ры чугаадоо.

Солан Кыргыс-овичиниң чугаазы уруугарын хөдөдип-кен. Оң ажилдарының оруу чинк эвес болган, биче-зинде-ле караа база көзүл-бестээн. Бичин оолдун иңи-күзели өөренип алыры болу-берген. Шап ыңдыг байдалга өөренири чинк эвес болган. Бичалда-даа тускай школага эртем-билигин чедип алгаш, төрөзү Тыва-аңгылаа, Чаа-Хөлге башкылап берген.

Тыва АССР-ниң култура-зының алдарык ажилдачы-

чылары М. М. Оюн биле С. К. Базыр-оол уран чүүл школазының өөреникчиле-ринге музыка дугайын чуга-лавышаан, хомуска, лимбге аялгалар күсүткөлдөн. С. К. Козлованың сөзүнге бижэни «Тыва хадың» база Ю. Ко-н-гештин сөзүнге бижэни «Чодураа» деп ырылары култура киди-ниңиң ажил-дачылары ырлашкан. Аалчылдарың кайгы-даа ырлап, баянга, допчу-хуураа ойнап, уруугларга аян туткан.

Келир үеңиң култура ажилдачылары болурунга боттарың амдыгаштан белет-кеп турар бичин кижилерге аалчыларың чугаазы, кү-сүлдери солун болган. Урууглар аалчыларыңа ном-нары белекке берген.

Ю. НЕКРАСОВ.

НОМ — КИЖИНИҢ ӨЧНУУ

Шынар-ла, ном кижиниң чаралас өнүгү болур. Ка-ла-даа чоразында номна бар болза кижин чалгаарас, оон бир-ле чач чүдүлүп билип ап, өөренип чоруур. Хову-аксы-жылар база ном номчурун-га ыпак. Бичангаш бичио-текадан ном бижидип ап тур-гар кижилерин хойну эске-рип болур.

Хову-Аксы суурда библио-текага кире бээр арыг-чи-лг, номнарың чурум-чыс-каал аайы-биле делтеп каан турар. Библиотеканыкы эрге-лекчиси Ч. Х. Оюн номчу-ларын саны чылдан чылче

чүдүлүп, бичио-текага кире бээр арыг-чи-лг, номнарың чурум-чыс-каал аайы-биле делтеп каан турар. Библиотеканыкы эрге-лекчиси Ч. Х. Оюн номчу-ларын саны чылдан чылче

ооң оорар. Библиотекада номнарың ийниң фондусу 25 муң чокушулаан.

Библиотеканыкы ыңы-бүрү-стендилер аян-шынчы ки-рип турар. Чижээлээрге, «Совет Тываның 40 чылы», «Хову-Аксы он бирги беш чылда», «Он бирги беш чыл-дын бажымнары» болган оон-даа өскө. Библиотеканыкы номчулаа залында улус үзүлбөс, ында солуннар, журналдарың номер аайы-биле чыккай салгылаан, тип номчулугуна эйги.

Ш. ООРЖАК.

ИДЕПКЕЙЛИГ КИРЖИП

Барың-Хемчик районда № 2 поликлинника улуг кол-лектив. Ында проффесионал комитетиниң кеңигүнер ор-тузунда чорудуп турары идея-политиктиң, култура-массалык ажилдарга өмчө сестраларың кижилеген идепкейжон. Олар көскү агитацияга багай эвес кир-

жилдиглер. Кадикшыл булдуңу, санбистелени-рин үндүрүп турар. «Соока-жүжүшүн» үезинде дүргөн дузаны чедирер. «Дини ажаалданы негеп турар», «Халдакырың азырларын тардыкчылары» болган өскө-даа темага чүдүлгөни эм-нелеге келген кижилер ном-

чүп ап турар.

«Эмчиниң дүргөн дузасы», «Эң эки дарааттыңан чай-гы хеп» деп конкурстарга коллективтиң кеңигүнери шаңдалыг чедирер ап кел-гилден. Дүрүктүлүг өмчө сестралары А. Монгуш, А. Ооржак, А. Кучер ак сеп-килди ажилдап, хой-ниити ажилдарыңа идепкейлиг кирип турар.

Б. БАГЫТ-ООЛ.

Чугааны уламчылаалы

АЖЫЛ КЫЛБАС КИЖИ ЧЕМ ЧИВЕС

Эрчим номчуучу! «Шын» солунга эркен чылды эгелээн «Амдыралдык хөлөгүңде кымнарың ол?» деп аяк чугаа — «Ажыл кылбас кижини чем чивес» деп рубрика-биле бо чылды уламчылар. Анаа идепкейлиг кижиринге республиканың эрге-хоһу ажилдачылары, улус судтарының судья-лары болган улус төлөөлери, көдө болган ажилдарың корреспонденттери, хой-ниити ор-ганизацияларың ажилдачылары, профилактика-чылар чүдүлгөни болган эң хуу судтарының кеңи-гүнери чалап тур бис.

Ажыл чугааның чач уламчызы эгелээр-биле Барың-Хемчик районда улус төлөөзи Ю. Сенге-лова сөс бердире.

Бо удаада, чоокта сай-гарышан херезиниң дугайын чугаалап көрөй.

Судаткан кижиниң сай-дагына үккен хире харлыг көстүр аяк кижин олтурган. Оң чүдүлгөңү-даа, эл-бер-самдары-даа аажок. Улусче дорт көр-бөс, хашгыр, ымык ар-нын чажырып, ийиниң ба-жын кезе кайган оор. Ша-да чүдүтүмкөз саздары атгар, карааның шоо им-нелетип, өкө берген, көрүк-хөлүгүр. Амдыралда со-нуургалы чиккен, кандыг-даа сорудга чогу оон алден.

Оларныкы шуутузуң дугайында маңаа чугаалаары берге. Бичалда-даа суд сан-дагына олуруп, үлгүлгөң херээ дээш ай-өөрүң, ха-дундазың чексинишенин болдурган кижиниң чурттал эркен амдыралы, моон сөгкөө кандыг орукту ши-лип алыры мээң херезини дык-ла өйүп нелир.

Ол анык кижини Иван Делегович Салчак дээр. Ол оор кылбаан, эл-сеп, ака-тогерик самгыдаваан, ху-диган херек үлгүлгөң. Ол — үжүн ий харлыг анык кижиниң маңгысталак амдыра-лы дээш шинтирип турары ол.

Суд болуп турда бир кижини Иваның «кээрзеп», «херек

үлгүлгөң, чүгө ажилда-вай турган кижидир, ажил-даар дээрге кандыг-даа чыл-дагаан турду-ла ыйнаан» деп органың кулак ужу-биле дыңнаан мен. Бичангаш ол «кээрзеп» сеткилдиг кижиниң алдагалдыгы дугайында бодан хой чүдүлгөни демир-үжүк сегирип алырын-че албадакан.

Иван Салчак маңгысталак амдыралы дээр суд сан-да-гына олурары ол. Азыра-лында назы четпес үш уруг-лунд. «Черле чүгү болуп ажилдавай турган силер?» деп судья-да, бис-даа эл-деспинишкени-биле айттарган бис. Ол анаа тодоргай харын берип шыдаваан. «Ачамга дулаадажып турган мен»-даа дээр. Уругтарың азырал ор-дун-даа дээр. Ачша-шайан ол оор эвес чүгү-биле азы-рал органы билимнес. Сөг-лээр сөс тыппаан кижиниң анаа чугаазы ол-дур ийни.

Чугуң оң ажилы чүл? Дик-даа адал. Ажилчын суур оттуу, кудумчулар көлөз-линиң апар. Ажил-агы-биле-че далашкан улуг кижилер, школага шуушкан чаштар чортуу көстүп келер. Кижиле-бүрүзү кылган-туткан ажилдык, сагыш човар чү-вөлөг. А Иванда. «База-ла «шынтирлээр» «ажыл» бар. Канчал баш «эмээрзеп» бар.

Ол хадыннып чоруттар. Кээрзеп чүс-грамм арага кудуп бериптер кижини турар

40 ЧЫЛГА ТУРАСКААТКАН

Профессилериниң Тыва область чөвүлели, ВЛКСМ область комитеди, республиканың Көдөз ажилдагы ми-нистерство, Чурт иштиниң үлетпүрүнүң министерство-зу, Отуурар чүүл министерство, Харымдааның бугурулге-техниктиң эргелеги, Улетпүр тууду материал-дарының бугурулге каттыжымшыны болган республи-каның Журналистер ажилы Совет Тываның 40 чылыга алдар болдурган ажилчы чоннарың социалисттиң чары-жы республика болган районнар солуннарыга, телеви-денеге, республика база районнарың радиоамдырал-галарыга эки чырадары дээш конкурсту чарлап турар.

Улетпүрүн, туудуну, транспорттуң болган харымда-нык ажилдачыларының бугурулгенин ажилчын болган ажилдын шынарын бедирер дээш, улус ажил-агы-им-ниң база уткуштур-даа планнарын, социалисттиң хүлээ-лелерин хуусаадан ажыр күсүдери дээш демиселди, ол ышкаш көдөз ажил-агы ажилдачыларының чер болган мал ажилының продуктуларын бугурулгенин бүгү талазы-биле көвүдөдиринче, чурттуң Аш-чөм программазын амдыралга боттадырарынче, черин, техниканы, чөмш-чидилгелерин чөп ажилдарыңче уланган ажил-ижин солуннарың арыннарыга, телевидение болган радио-дамчыдалгаларыга калбаа-биле чырыдып көргүзөр жүрүлүг.

Конкурстуң түнелдерин үндүрде барымдаалар чүдүлгө болза: партияныкы XXVI съездинин болган СЭП Т-ныкы оон соонда болулаан Пленумнарың салган сорулгаларын күсүдери дээш демиселди чечен, тывыгыр болган дүргөн көргүзери: патриоттуң эгелээ-кинириниң ниитилештирер, пропагандалар болган калбаа-биле неппердир, эң эки бугурулге коллективтериниң болган беш чыл муракчыларың дүрүлгөзү массалык

Конкурстуң түнелдерин үндүрде барымдаалар чүдүлгө болза: партияныкы XXVI съездинин болган СЭП Т-ныкы оон соонда болулаан Пленумнарың салган сорулгаларын күсүдери дээш демиселди чечен, тывыгыр болган дүргөн көргүзери: патриоттуң эгелээ-кинириниң ниитилештирер, пропагандалар болган калбаа-биле неппердир, эң эки бугурулге коллективтериниң болган беш чыл муракчыларың дүрүлгөзү массалык

КЫШКЫ ОЛИМПИАДА

Игман дааның Биче шө-беш дакпыр олимпиад чемпион Эрик Хайден чугаалаан. Делегейиң тос дакпыр чемпиону Эрик Хайден бо улаада Олимпиадада Эб-бис телекомпанияныкы таймал-бырлачыкы болуп келген. Эртен Олимпиаданың маа-дыран даштындан көрөгө ола-ла хөдөз: өскөрлөз, чазык, хөгүт, дүрт-сыны ча-рык.

Совет хоккейчилер түнел оюнда

Кышкы олимпиаданың хоккей маргылдадыгына совет спортчулар ГФР-ниң шилиндек командазын 6:1 санга уткаш, дөрткү тилел-

Игман дааның Биче шө-беш дакпыр олимпиад чемпион Эрик Хайден чугаалаан. Делегейиң тос дакпыр чемпиону Эрик Хайден бо улаада Олимпиадада Эб-бис телекомпанияныкы таймал-бырлачыкы болуп келген. Эртен Олимпиаданың маа-дыран даштындан көрөгө ола-ла хөдөз: өскөрлөз, чазык, хөгүт, дүрт-сыны ча-рык.

Совет хоккейчилер түнел оюнда

Кышкы олимпиаданың хоккей маргылдадыгына совет спортчулар ГФР-ниң шилиндек командазын 6:1 санга уткаш, дөрткү тилел-

БЕЛЕТКЭН

Ак-Туруг ортукмак школазына одаар мях белеткелди ада-недер болган сохотуң ажил-ишчилери шаптыкын чуртуктаан. Шефчилерге 10 автомашинны, 2 тракторну бижээлгаш, олар 150 кубометр мияшты белеткеш, школа дөмкөзүңгө сөөртүп эгелден.

Чолаачылар Х. Дарый, О. Ортун-оол, трактористер К. Дартай-оол, К. Кеңден болган оон-даа өскөлөр адаа кызымак ажилдааннар.

Я. БУРБУ.

ӨӨРҮП ЧЕТТИРДИВИС

Чөөн-Хемчик районнуң уруглар эмнелгезинге бичин огулун-биле чыдаа ужурга таварыш, оон азы-дузанын көрдүсө. Анаа калкыдакы кылдар сегиздиз. Бистин кадымыс дээш чүтүлдүк ажилдаан өмчө Эртен Сул-деме болган оң кады ажилдап турар өөреникчи өөрүп четтирдивис.

Г. КУУЛАР.

ССРЭ-ниң составыга Тыва-ныкы каттыжымшыныкы 40 чылы чомчулаан оор. Бистин Төрөз чуртувустун эң анык республика болуу чектелген. Тываның хөг-жүлгөзүнүн бир херезин ол-дур, оон башка ыңдыг өөрүшкү жайын көзү боор.

Чугааны уламчылаалы

АЖЫЛ КЫЛБАС КИЖИ ЧЕМ ЧИВЕС

Эрчим номчуучу! «Шын» солунга эркен чылды эгелээн «Амдыралдык хөлөгүңде кымнарың ол?» деп аяк чугаа — «Ажыл кылбас кижини чем чивес» деп рубрика-биле бо чылды уламчылар. Анаа идепкейлиг кижиринге республиканың эрге-хоһу ажилдачылары, улус судтарының судья-лары болган улус төлөөлери, көдө болган ажилдарың корреспонденттери, хой-ниити ор-ганизацияларың ажилдачылары, профилактика-чылар чүдүлгөни болган эң хуу судтарының кеңи-гүнери чалап тур бис.

Ажыл чугааның чач уламчызы эгелээр-биле Барың-Хемчик районда улус төлөөзи Ю. Сенге-лова сөс бердире.

Бо удаада, чоокта сай-гарышан херезиниң дугайын чугаалап көрөй.

Судаткан кижиниң сай-дагына үккен хире харлыг көстүр аяк кижин олтурган. Оң чүдүлгөңү-даа, эл-бер-самдары-даа аажок. Улусче дорт көр-бөс, хашгыр, ымык ар-нын чажырып, ийиниң ба-жын кезе кайган оор. Ша-да чүдүтүмкөз саздары атгар, карааның шоо им-нелетип, өкө берген, көрүк-хөлүгүр. Амдыралда со-нуургалы чиккен, кандыг-даа сорудга чогу оон алден.

Оларныкы шуутузуң дугайында маңаа чугаалаары берге. Бичалда-даа суд сан-дагына олуруп, үлгүлгөң херээ дээш ай-өөрүң, ха-дундазың чексинишенин болдурган кижиниң чурттал эркен амдыралы, моон сөгкөө кандыг орукту ши-лип алыры мээң херезини дык-ла өйүп нелир.

Ол анык кижини Иван Делегович Салчак дээр. Ол оор кылбаан, эл-сеп, ака-тогерик самгыдаваан, ху-диган херек үлгүлгөң. Ол — үжүн ий харлыг анык кижиниң маңгысталак амдыра-лы дээш шинтирип турары ол.

Суд болуп турда бир кижини Иваның «кээрзеп», «херек

ФЕВРАЛЬ 15-ТЕ

БИРГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН

8.00 — «Уе». 8.45 — Гимнастика. 9.00 — Олимпиаданың хүн демделгел. 9.15 — Шенер холдугар. 9.45 — Концерт. 10.15 — «Инистер» деп кинокомедия. 11.35 — Чаа медээлер. 11.40 — 14.15 — Чапсар. 14.15 — Чаа медээлер. 14.35 — Документалдык фильм. 15.00 — XIV олимпиаданың оюннар. 17.30 — Эртем болган амдырал. 18.00 — «Он алды хар чедир болган оон-даа улуг». 18.45 — Бөгүн делегейде. 19.05 — XIV олимпиаданың оюннар. 21.00 — «Уе». 21.40 — Олимпиаданың хүн демделгел. 21.55 — Ф. И. Шала-нин дугайында телефильм. 22.45 — Бөгүн делегейде. 23.00 — 01.20 — XIV олимпиаданың оюннар. Хоккей. СССР-ниң болган Швещия-ныкы командаларың учура-жыр.

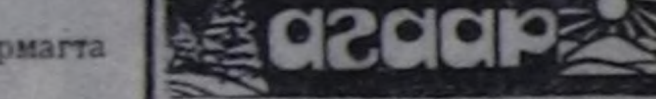
ИПИГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН

8.00 — Гимнастика. 8.15 — Документалдык телефильм. 8.35; 9.35 — Геогра-фия. 7-н класс. Уралдык бойдуу. 9.05; 12.40 — Не-мел дил. Өөредилгениң бир-ги чыл. 10.05 — ПТУ сур-гудаларыңа дамчыдал. Физика. Полупроводниктер-ниң ажилдары. 10.35; 11.40 — Тебүт. 9-ну класс. В. И. Ленин — Октябрьиң баптылчызы. 11.05 — Теле-журнал «Өг-бүлө болган школа». Школа реформазы-ның дугайында СЭП Т-ныкы телевидение чугаала-жыр тур бис. 12.10 — Гео-графия. 5-н класс. Агаар дугайында. 13.10 — Хоолду-билер сен бө? Бугу-ни-тиниң шериг хүлээлгениң дугайы. 13.50 — СССР-ниң улустуң бажымы П. Г. Лозинаның дугайында теле-очерк. 14.35 — А. Фадеев. «Чылаа шавышкын». 15.20 — Чаа медээлер. 15.25 — 18.00 — Чапсар. 18.00 — Чаа медээлер.

КЫЗЫЛДАН

18.20 — Киножурнал. 18.30 — Делегей болушун-нарың дугайында допчу-лал. 18.45 — Школа рефор-мазының дугайында. 19.15 — «Азия төбү». 19.45 — Те-лемедделер. 19.55 — Чар-лалдар.

Республикага шокор булут, таар, чамдык черлерге биче хар чаар. Хат кошмак. Дүе агаарың температуразы 37 — 42, чамдык черлерге 25 — 30 градус соор. Хүндүс 27 — 32, чамдык чер-лерге 17 — 22 градус соок болур.

Автооруктага эртенги үе-де туманнар, көстүрү экн.

Кызылда чуга булуттаар. Дүе агаарың температуразы 36 — 38, хүндүс 27 — 29 градус соок болур.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

ФЕВРАЛЬ 15-ТЕ

«НАИРАЛ»: «Конец бабьего лета» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 21.00 шаттарда.

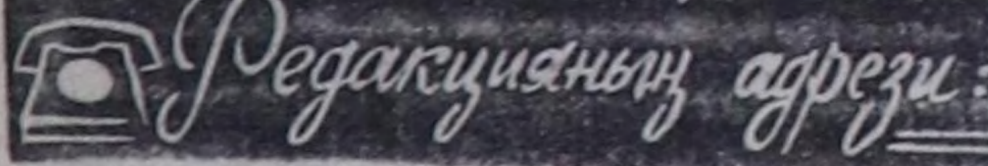
«ПИОНЕР»: «Акробат на северном полюсе» 9.30, 11.10, 13.20, 15.00, «Провал операции» «Большая Медведица» 16.40, 18.30, 20.20 шаттарда.

«КАА-ХЕМ»: «Конец императора тайги» 15.10, «Три дня «Кондора» 17.00, 19.40 шаттарда.

«ВОСТОК»: «Без особого риска» 15.00, 17.30, 19.30 шаттарда.

ДОСААФ-тың Кызылда техниктиң школазы секретарь-машинкачыларга, мото-пиллер, чүткү болган чинк автомобильдер чыдачыла-лында өөренириң күзөзү ки-жилерин көзөзү күзөзү кюретарка чалап турар. Өөредилге 1984 чылдың февраль 20-де эгелээр.

Школамың турар чери: Кызыл хоорайныкы Интернационалыңа кудумчууңуң № 49 бажың, тел. № 2-25-28.

Тыва АССР-ниң Иом үндүрер чер, полиграфия болган ном садымың херектериниң талазы биле «үрүн» комитетиниң типографиязы. Кызыл, Шетинкип болган Кравченко кудумчуу, бажың № 1; ТС — 00267

667000. Кызыл. Шетинкип болган Кравченко кудумчуу бажың № 3. Телефоннары: Редакторнуң 2-24-63 редакторнуң 2-35-24, 2-23-54, хатмарыңагы секретарының 2-23-35 секретарының 2-23-35 партияж амырал болган «Аспир» «Аспир» 2-31-75 пропаганда болган совет тургузуз кызматтериниң 2-37-13, чаага кызматиниң 2-41-27, информация кызматиниң 2-20-60 култура кызматиниң 2-23-54 көдөз ажил-агы кызматиниң 2-21-47, корректорларының 2-27-41 бухгалтерияныкы 2-12-45, солун кезибин барганда 2-32-75 телефонче догдар.